

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 157/20
Luxemburg, 9 decembrie 2020

Hotărârea în cauza C-132/19 P
Groupe Canal +/Comisia

Curtea anulează o decizie a Comisiei care conferă caracter obligatoriu angajamentelor propuse de o întreprindere pentru a proteja concurența pe piețe

Posibilitatea cocontractanților unei întreprinderi care s-a angajat să nu respecte anumite clauze contractuale de sesizare a instanței naționale nu este de natură să remedieze efectele deciziei Comisiei care conferă caracter obligatoriu acestor angajamente asupra drepturilor contractuale ale cocontractanților respectivi

Paramount Pictures International Ltd și societatea-mamă a acesteia, Viacom Inc. (denumite împreună în continuare „Paramount”) au încheiat cu principalele canale de televiziune cu plată din Uniunea Europeană, printre care figurează Sky UK Ltd și Sky plc (denumite împreună în continuare „Sky”), precum și Groupe Canal + SA, acorduri de licență pentru conținut audiovizual.

La 13 ianuarie 2014, Comisia Europeană a inițiat o investigație cu privire la posibile restricții care ar aduce atingere furnizării serviciilor de televiziune cu plată în cadrul acordurilor de licență în cauză, pentru a aprecia compatibilitatea acestora cu articolul 101 TFUE și cu articolul 53 din Acordul privind Spațiul Economic European (SEE). La 23 iulie 2015, această investigație a determinat-o să adreseze Paramount o comunicare privind obiecțiunile referitoare la anumite clauze care figurează în acordurile de licență pe care le încheiasă cu Sky. În speță, este vorba despre două clauze conexe dintre care prima urmărea să excludă sau să limiteze posibilitatea Sky de a răspunde pozitiv la cereri nesolicitate care proveneau de la consumatori care își aveau reședința în SEE, dar în afara Regatului Unit și a Irlandei, în vederea furnizării de servicii de distribuție de televiziune, în timp ce a doua impunea Paramount să introducă o clauză în acordurile pe care le încheia cu canalele de televiziune stabilite în SEE, dar în afara Regatului Unit, care cuprindea o interdicție similară pentru aceste canale de televiziune în legătură cu astfel de cereri care proveneau de la consumatori cu reședința în Regatul Unit sau în Irlanda. În această privință, Comisia a considerat că acordurile care conduceau, prin astfel de clauze, la o exclusivitate teritorială absolută, puteau constitui o restrângere a concurenței „prin obiect”, în sensul articolului 101 TFUE și al articolului 53 din Acordul privind SEE, în măsura în care reconstituiau împărțirea piețelor naționale și erau contrare obiectivului tratatului care urmărea stabilirea unei piețe unice. Prin scrisoarea din 4 decembrie 2015, Comisia a comunicat această apreciere, precum și o concluzie preliminară societății Groupe Canal + în calitate sa de terț interesat.

La rândul său, Paramount a propus angajamente pentru a răspunde preocupărilor exprimate de Comisie. În această privință, ea s-a declarat dispusă, printre altele, să nu mai respecte și nici să acționeze în vederea asigurării respectării clauzelor care conduc la o protecție teritorială absolută a canalelor de televiziune, care figurează în acordurile de licență încheiate între Paramount și acestea.

După ce a primit observații din partea altor terți interesați, printre care Groupe Canal +, Comisia, prin decizia din 26 iulie 2016¹ (denumită în continuare „decizia în litigiu”), a acceptat și a conferit caracter obligatoriu angajamentelor astfel propuse, după cum prevede articolul 9 din Regulamentul

¹ Decizia Comisiei Europene din 26 iulie 2016 cu privire la o procedură inițiată în temeiul articolului 101 TFUE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (Cazul AT.40023 – Acces transfrontalier la servicii de televiziune cu plată).

nr. 1/2003². Paramount a notificat atunci Groupe Canal + conținutul angajamentelor cărora li s-a conferit astfel caracter obligatoriu și implicațiile acestora, în speță intenția sa de a nu mai asigura respectarea exclusivității teritoriale absolute acordate acesteia pe piața franceză. Considerând că astfel de angajamente, asumate în cadrul unei proceduri care implică numai Comisia și Paramount, nu i se pot opune, Groupe Canal + a sesizat Tribunalul Uniunii Europene cu o acțiune având ca obiect anularea deciziei în litigiu, care a fost respinsă prin Hotărârea Tribunalului din 12 decembrie 2018³. În Hotărârea sa din 9 decembrie 2020, Curtea constată totuși că aprecierea efectuată de Tribunal cu privire la caracterul proporțional al atingerii aduse intereselor terților care rezultă din decizia în litigiu este afectată de erori de drept. În consecință, admitând concluziile recursului formulat de Groupe Canal +, aceasta anulează hotărârea atacată, precum și, pronunțându-se definitiv asupra litigiului, decizia în litigiu. În acest context, Curtea aduce noi precizări cu privire la corelarea prerogativelor Comisiei și, respectiv, ale instanțelor naționale în punerea în aplicare a normelor de concurență ale Uniunii.

Aprecierea Curții

În primul rând, Curtea statuează că Tribunalul a respins în mod întemeiat motivul fundamentat pe un abuz de putere, care urmărea, în esență, să demonstreze că Comisia a eludat, prin adoptarea deciziei în litigiu, procesul legislativ privind chestiunea geoblocării. În această privință, Curtea aprobă în special faptul că Tribunalul a arătat că, atât timp cât procesul legislativ privind chestiunea geoblocării nu a condus la adoptarea unui text legislativ, acest proces nu aduce atingere competențelor cu care Comisia este investită în temeiul articolului 101 TFUE și al Regulamentului nr. 1/2003. Or, în speță, este cert că decizia în litigiu a fost adoptată în temeiul unor astfel de competențe, anterior finalizării procesului legislativ în discuție.

În al doilea rând, Curtea statuează că Tribunalul a respins, tot cu o motivare suficientă și lipsită de orice eroare de drept, argumentele Groupe Canal + care urmăresc să demonstreze caracterul licit al clauzelor pertinente în raport cu articolul 101 alineatul (1) TFUE și, prin urmare, lipsa de temei al preocupărilor aflate la originea deciziei în litigiu. Astfel, în măsura în care acordurile de licență în discuție cuprindeau clauze care urmăreau eliminarea prestării transfrontaliere a serviciilor de radiodifuziune a conținutului audiovizual în cauză și confereau, în acest scop, canalelor de televiziune o protecție teritorială absolută garantată prin obligații reciproce, Tribunalul a putut constata în mod valabil că astfel de clauze sunt, fără a aduce atingere unei eventuale decizii prin care se constată definitiv existența sau absența unei încălcări a articolului 101 alineatul (1) TFUE ca urmare unei examinări complete, de natură să dea naștere, pentru Comisie, unor preocupări în materie de concurență. Din aceeași perspectivă, Curtea subliniază caracterul preliminar propriu evaluării naturii anticoncurențiale a comportamentului în cauză în cadrul unei decizii adoptate în temeiul articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003. În consecință, Tribunalul a reținut de asemenea în mod întemeiat că articolul 101 alineatul (3) TFUE nu este aplicabil decât dacă a fost constatată în prealabil o încălcare a articolului 101 alineatul (1) TFUE, pentru a deduce de aici că nu îi revenea acestuia, în cadrul controlului de legalitate al unei astfel de decizii, sarcina de a se pronunța cu privire la criticile întemeiate pe condițiile de aplicare a articolului 101 alineatul (3) TFUE.

În al treilea rând, Curtea aprobă faptul că Tribunalul a considerat că clauzele pertinente puteau să dea naștere în mod valabil pentru Comisie unor preocupări în materie de concurență în ceea ce privește ansamblul SEE, fără să fie supusă obligației de a analiza piețele naționale în cauză una câte una. Astfel, în măsura în care clauzele pertinente urmăreau împărțirea piețelor naționale, Tribunalul a amintit în mod întemeiat că asemenea acorduri ar putea fi de natură să pună în pericol buna funcționare a pieței unice, contracarând astfel unul dintre principalele obiective ale Uniunii, independent de situația existentă în piețele naționale.

² Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101 și 102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167).

³ Hotărârii din 12 decembrie 2018, Groupe Canal +/Comisia ([T-873/16](#), EU:T:2018:904) (denumită în continuare „hotărârea atacată”).

În al patrulea rând, Curtea examinează critica întemeiată pe o eroare de drept pe care Tribunalul ar fi săvârșit-o, în special în raport cu principiul proporționalității, în aprecierea efectelor deciziei în litigiu asupra drepturilor contractuale ale terților, precum Groupe Canal +. Curtea amintește de la bun început că, în cadrul articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia este chemată să verifice angajamentele propuse nu numai sub aspectul capacității lor de a răspunde preocupărilor sale în materie de concurență, ci și în ceea ce privește efectele lor asupra intereselor unor terți, astfel încât drepturile acestora din urmă să nu fie lipsite de conținut. Or, astfel cum Tribunalul însuși a observat, faptul că Comisia conferă caracter obligatoriu angajamentului unui operator care constă în neaplicarea anumitor clauze contractuale față de cocontractantul său, precum Groupe Canal +, care nu avea decât calitatea de terț interesat, în condițiile în care cocontractantul respectiv nu și-a dat consimțământul în acest sens, constituie o ingerință în libertatea contractuală a cocontractantului menționat care depășește prevederile articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003.

În acest context, Curtea consideră că Tribunalul nu putea să trimită astfel de cocontractanți instanțelor naționale în vederea asigurării respectării drepturilor lor contractuale fără a încălca dispozițiile articolului 16 din Regulamentul nr. 1/2003 care interzic acestor instanțe să adopte decizii contrare unei decizii anterioare a Comisiei în materie. Astfel, o decizie a unei instanțe naționale care ar obliga un operator să contravină angajamentelor cărora li s-a conferit caracter obligatoriu prin decizia Comisiei ar fi vădit contrară acesteia din urmă. În plus, dat fiind că articolul 16 alineatul (1) a doua teză din Regulamentul nr. 1/2003 impune instanțelor naționale să evite adoptarea unor decizii care sunt contrare unei decizii avute în vedere de Comisie pentru aplicarea, printre altele, a articolului 101 TFUE, Tribunalul a săvârșit de asemenea o eroare de drept prin faptul că a reținut că o instanță națională ar putea declara clauzele pertinente conforme cu articolul 101 TFUE, în condițiile în care Comisia ar putea încă, în temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, să redeschidă procedura și, astfel cum preconizase inițial, să adopte o decizie care cuprinde o constatare oficială a încălcării.

În consecință, Curtea concluzionează că hotărârea atacată este afectată de o eroare de drept cu privire la aprecierea caracterului proporțional al deciziei în litigiu în ceea ce privește atingerea adusă intereselor terților, astfel încât se impune anularea acesteia.

Considerând că litigiul este în stare de judecată, Curtea examinează, în sfârșit, motivul de anulare întemeiat pe o încălcare a principiului proporționalității. Deducând consecințele din motivele care justifică anularea hotărârii atacate, Curtea subliniază caracterul esențial, în economia acordurilor de licență în discuție, al obligațiilor care urmăreau asigurarea exclusivității teritoriale acordate canalelor de televiziune, care sunt afectate de angajamentele cărora li s-a conferit caracter obligatoriu prin decizia în litigiu. Or, Curtea ajunge la concluzia că, prin adoptarea deciziei în litigiu, Comisia a golit de substanță drepturile contractuale ale terților, printre care cele ale Groupe Canal +, față de Paramount, și a încălcat astfel principiul proporționalității, impunându-se, prin urmare, anularea deciziei în litigiu.

MENȚIUNE: Curtea de Justiție poate fi sesizată cu un recurs, limitat la chestiuni de drept, împotriva unei hotărâri sau ordonanțe a Tribunalului. În principiu, recursul nu are efect suspensiv. Dacă este admisibil și întemeiat, Curtea anulează decizia Tribunalului. Atunci când cauza se află în stare de judecată, Curtea poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul. În caz contrar, ea trimite cauza spre rejudecare Tribunalului, care este legat de decizia pe care Curtea a pronunțat-o în recurs.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536